

Τίτλος πρωτοτύπου: HANGOVER SQUARE

Συγγραφέας: PATRICK HAMILTON

Copyright © 1941 by Patrick Hamilton

Copyright © 1962 by The Beneficiaries of Patrick Hamilton

Copyright © ΣΤΕΡΕΩΜΑ Α.Ε., 2019

Για την ελληνική γλώσσα σε όλον τον κόσμο

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου συνολικά ή τμηματικά με οποιοδήποτε τρόπο ή μέσον χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

ΣΕΙΡΑ: ΚΛΑΣΙΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ

ISBN 978-960-8061-75-0

Φωτογραφία εξωφύλλου: Copyright © Susan Fox/Trevillion Images

Εκδόσεις ΣΤΕΡΕΩΜΑ Α.Ε. / ΣΙΟΛΑ-ΑΛΕΞΙΟΥ

Κομνητών 24, Αθήνα 11472

Τηλ. 210 6426393

Fax 210 6459312

E-mail info@stereoma-sa.gr

www.stereoma-sa.gr

Facebook: Εκδόσεις Στερέωμα

ΣΧΙΖΟΦΡΕΝΙΑ:... ρωγμή (σχίσμα) στη διανοητική λειτουργία,
συνδεδεμένη με τη βεβαιότητα του πάσχοντος
ότι διαθέτει μια δεύτερη προσωπικότητα

Ιατρικό Λεξικό Black's

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΟ ΤΑΞΙΔΙ

*Γιατί τόσο ωχρός και άτονος, γλυκέ εραστή
Πες μου, τόσο ωχρός γιατί;
Αν την αφήνει αδιάφορη μια όψη θαλερή,
θαρρείς πως θα τη θέλξει μια εικόνα ασθениκή;
Πες μου, τόσο ωχρός γιατί;*

*Γιατί τόσο σβησμένος και βουβός, αμαρτωλέ;
Πες μου, τόσο βουβός γιατί;
Αν η ομιλία δεν μπορεί να την κερδίσει
λες να τα καταφέρει η σιωπή;
Πες μου, τόσο βουβός γιατί;*

SIR J. SUCKLING

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΚΛΙΚ! Να το πάλι! Περπατούσε στον λόφο του Χάνσταντον και ξανάρθε... *Κλικ!*...

Ή μήπως η λεξούλα *τσακ* ή *κρακ* θα το περιέγραφε καλύτερα;

Ήταν ένας θόρυβος μέσα στο κεφάλι του, κι όμως, θόρυβος δεν ήταν. Ήταν ο ήχος που κάνει ένας θόρυβος όταν σταματάει απότομα: για λίγα δευτερόλεπτα έμοιαζε να 'χει κουραθεί. Όπως όταν φυσάς τη μύτη σου πολύ δυνατά κι ο έξω κόσμος θαμπώνει και νεκρώνεται για λίγο. Κι όμως, δεν ήταν κουφός από άποψη φυσιολογίας: απλώς, μόνο με όρους φυσιολογίας μπορούσε να αναλογιστεί τι είχε συμβεί στο κεφάλι του.

Ήταν σαν να είχαν πέσει απότομα τα ρολά ενός παραθύρου. Είχαν πέσει αθόρυβα, όμως το όλο πράγμα είχε γίνει τόσο γρήγορα, ώστε μπορούσε να το σκεφτεί μόνο σαν ένα «τσακ» ή ένα «κρακ». Μια λεπτή μεμβράνη είχε καλύψει τον εγκέφαλό του, σαν να 'χε μπει ένα ξένο σώμα στο μάτι του. Ένιωθε πως αν κατάφερνε να «πεταρίσει» το μυαλό του, τούτο το υμένιο αυτομάτως θα αποβαλλόταν. Μια μεμβράνη, μια ζελατίνα, λεπτή σαν φιλμ. Ναι, η όλη διαδικασία έμοιαζε με φιλμ, και μάλιστα από «ομιλούσα» ταινία. Ήταν σαν να παρακολουθούσε μια ταινία του ομιλούντος κινηματογράφου και ξαφνικά, μέσα σε μια στιγμή, η ηχητική μπάνα είχε σβήσει. Οι μορφές στην οθόνη συνέχιζαν να κινού-

νται, να συμπεριφέρονται λίγο ως πολύ λογικά, ήταν όμως σκιές σ' έναν νέο, σιωπηλό, απερίγραπτα μυστηριώδη κόσμο. Με δυο λόγια η ζωή, που για κείνον ήταν πριν από μια στιγμή «ομιλούσα», είχε όλως αιφνιδίως μετατραπεί σε βουβή ταινία. Και μουσική δεν υπήρχε.

Δεν φοβήθηκε, γιατί τώρα πια το είχε συνηθίσει. Συνέβαινε τον τελευταίο χρόνο, τα δύο τελευταία χρόνια – στην πραγματικότητα, ωστόσο, αν ανέτρεχε στις απαρχές του φαινομένου, θα τις εντόπιζε πολύ παλιά, στα πρώτα παιδικά του χρόνια. Τότε δεν ήταν κάτι τόσο σαφώς καθορισμένο, πόσο καλά όμως θυμόταν ό,τι αποκαλούσε («νεκρές φάσεις») του! Όσο διαρκούσαν δεν μπορούσε να κάνει τίποτε κανονικά, δεν μπορούσε να σκεφτεί τίποτε κανονικά, δεν μπορούσε να παρακολουθήσει τα μαθήματά του, δεν μπορούσε να παίξει, δεν μπορούσε καν να ακούσει τους σαματατζήδες τους φίλους του. Στην αρχή τον περιγελούσαν γι' αυτό, ώσπου στο τέλος το αποδέχτηκαν. Όταν βυθιζόταν σε μια από εκείνες τις «παλαβές» του φάσεις, τον φώναζαν «Γερο-Μπόουν». Ο κύριος Θορν υπερθεμάτιζε σε καυστικά σχόλια. «Ή μήπως διάγεις καμιά από τις -αχ- ιδιαιτέρως βολικές περιόδους αμνησίας σου, αγαπητέ μου Μπόουν;» Αλλά ακόμα και ο κύριος Θορν αποδέχτηκε τελικά την ιδιορρυθμία του. («Εκπληκτικό παιδί»), είχε ακούσει κάποτε να λέει ο κύριος Θορν (χωρίς να ξέρει ότι ο ίδιος κρυφάκουγε), («πραγματικά πιστεύω πως είναι απολύτως ειλικρινής»). Και συχνά, αντί να τον γελοιοποιεί μπροστά σ' όλη την τάξη, σταματούσε, του έριχνε ένα παραξενεμένο βλέμμα συμπάθειας και, λέγοντάς του να καθίσει χωρίς κανένα ειρωνικό σχόλιο, ζητούσε από τον διπλανό του να συνεχίσει ό,τι είχε αφήσει στη μέση ο Μπόουν.

«Νεκρή» φάση – ναι, όλη του τη ζωή περνούσε τέτοιες

(νεκρές) φάσεις. Τότε όμως, όταν ήταν παιδί, γλιστρούσε αργά μέσα ή έξω απ' αυτές, δεν ήταν τόσο συχνές, τόσο αιφνίδιες, τόσο νεκρές, δεν τον χώριζαν τόσο απόλυτα από την άλλη του ζωή. Δεν κατέφθαναν μ' αυτό το ασυνήθιστο («τσακ») – αυτό είχε εμφανιστεί πρόσφατα, τον τελευταίο χρόνο. Στην αρχή τον είχε κάπως ανησυχήσει· υπήρχαν μάλιστα φορές που είχε σκεφτεί να συμβουλευτεί γιατρό. Ωστόσο ποτέ δεν το είχε επιχειρήσει, και τώρα ήξερε πως δεν θα το 'κανε ποτέ. Ήταν αρκετά καλά· αυτό το πράγμα δεν τον αναστάτωνε σοβαρά· υπήρχαν τόσοι άλλοι λόγοι ανησυχίας – Θεέ μου, υπήρχαν πάρα πολλοί άλλοι λόγοι ανησυχίας!

Και τώρα περπατούσε στον λοφίσκο του Χάνσταντον, μέσα στο χριστουγεννιάτικο απομεσήμερο, κι αυτό το πράγμα είχε ξανασυμβεί. Είχε τελειώσει το χριστουγεννιάτικο δείπνο στο σπίτι της θείας του κι εκείνος είχε βγει να περπατήσει, όπως της είχε πει, «για να χωνέψει». Φορούσε ένα ελαφρύ αδιάβροχο. Ήταν τριάντα τεσσάρων ετών με ψηλό ανάστημα και δυνατό, στιβαρό, λιγάκι άχαρο σώμα. Είχε δροσερή, ροδαλή επιδερμίδα κι ένα μικρό μουστακάκι. Τα μάτια του ήταν μεγάλα, γαλανά και λυπημένα, ελαφρά κοκκινισμένα από την μπύρα και το τσιγάρο. Έμοιαζε με απόφοιτο ενός όχι και τόσο «καλού» ιδιωτικού σχολείου, που θα ήταν ευτυχής αν κατάφερνε να σου πουλήσει ένα μεταχειρισμένο αυτοκίνητο. Όπως μερικοί άνθρωποι κάνουν μπαμ ότι είναι «αλογομούρηδες», σαν να κουβαλάνε στο μέτωπο τη σφραγίδα του Νιουμάρκετ, έτσι κι εκείνος έφερε τη σφραγίδα της Γκρέιτ Πόρτλαντ Στριτ. Σου έφερνε στον νου εξοχικά κέντρα, μπαρ και ταβέρνες· στις παμπ ολόκληρης της Αγγλίας συχνάζουν χιλιάδες θαμώνες σαν κι αυτόν. Το στόμα του, ωστόσο, με τα σαρκώδη χείλη, ήταν μάλλον

αδύναμο παρά σκληρό. Το όνομά του ήταν Τζορτζ Χάρβει Μπόουν.

Μόνο στα ελάχιστα λεπτά, ωστόσο, που ακολουθούσαν την απότομη μετάβαση –την κατάρρευση της ηχητικής μπάντας, τη μετατροπή της ομιλούσας ταινίας σε βουβή– σκεφτόταν ή είχε συνείδηση αυτής της εκπληκτικής αλλαγής που συντελούνταν στο μυαλό του. Πολύ σύντομα παρακολουθούσε τη βουβή ταινία –βουβή ταινία δίχως συνοδεία μουσικής–, λες και δεν είχε υπάρξει ποτέ η ομιλούσα, λες και ο κόσμος ήταν ανέκαθεν αυτό που έβλεπε τώρα.

Μια βουβή ταινία χωρίς μουσική – δεν θα μπορούσε να βρει καλύτερο τρόπο να περιγράψει τον αλλόκοτο κόσμο στον οποίο είχε τώρα μεταβεί. Κοίταζε τα περαστικά αντικείμενα και τους ανθρώπους, αλλά δεν είχαν χρώμα, ζωντάνια, νόημα – ήταν διανοητικά απονεκρωμένοι. Οι πάντες κινούνταν σαν αυτόματα, χωρίς κίνητρο, χωρίς δική τους βούληση. Άκουγε τι έλεγαν, καταλάβαινε τα λόγια τους, μπορούσε ακόμα και να τους απαντήσει – αλλά το έκανε αυτόματα, χωρίς να σκέφτεται τι είχαν πει ή τι τους έλεγε ο ίδιος εις απάντηση. Κι έτσι, μολονότι μιλούσαν ήταν σαν να μην είχαν μιλήσει, σαν να κινούσαν τα χείλη τους, αλλά να έμεναν σιωπηλοί. Δεν είχαν ένσαρκη υπόσταση· σ’ αυτόν τον κόσμο δεν υπήρχαν πλάσματα που γεύονταν την ευχαρίστηση ή τον πόνο. Υπήρχε μόνο ο εαυτός του – ο θλιβερός, μουδιασμένος, νεκρός εαυτός του.

Μπορεί να απουσίαζαν οι αισθήσεις, υπήρχε ωστόσο κάτι που έπρεπε να γίνει. Κατηγορηματικά, απολύτως κατηγορηματικά, κάτι έπρεπε να γίνει. Αμέσως μόλις συνερχόταν από την έκπληξη –αν και σήμερα πια δεν αποτελούσε έκπληξη–, αμέσως μόλις έσβηνε η αντήχηση από εκείνο τον κρότο στο κεφάλι του, από εκείνο το σταμάτημα της ηχη-

τικής μπάντας, από εκείνη την αιφνίδια είσοδο σ' έναν νέο, σιωπηλό κόσμο, αμέσως μόλις συνερχόταν απ' αυτά, επανερχόταν η επίγνωση πως κάτι έπρεπε να γίνει. Στην αρχή, δεν μπορούσε να θυμηθεί τι ήταν, ωστόσο δεν ανησυχούσε. Στην αρχή, δεν ήταν ποτέ σε θέση να το ανακαλέσει, αλλά θα του ερχόταν: αν δεν μεμψιμοιρούσε, αν δεν παραπονιόταν αλλά χαλάρωνε διανοητικά, θα του ερχόταν.

Για δυο τρία λεπτά βάδιζε σαν μέσα σε όνειρο, χωρίς συνείδηση. Η κίνηση του σώματός του έκανε το αδιάβροχό του να πλαταγίζει· τα αθλητικά του παπούτσια έτριζαν και θρόιζαν καθώς τσαλαπατούσε το γρασίδι της λοφοπλαγιάς. Στα αριστερά του, χαμηλά, εκτεινόταν το απέραντο γκριζό πλάτωμα του Γουός κάτω από τον βαρύ ουρανό του χριστουγεννιάτικου απομεσήμερου· στα δεξιά του, οι σκόρπιες επαύλεις στους ημιτελείς, λασπωμένους δρόμους. Λίγα ζευγάρια περιδιάβαιναν εκεί γύρω, κυρτωμένα από το κρύο, την απόγνωση, την απελπιστική κενότητα και δυστυχία της εποχής και της ημέρας. Προσπέρασε ένα στέγαστρο, γύρω από το οποίο έτρεχαν παιδιά, πυροβολώντας με τα πιστολάκια τους το ένα το άλλο. Ύστερα θυμήθηκε, χωρίς καμιά δυσκολία, τι ήταν αυτό που έπρεπε να κάνει: έπρεπε να σκοτώσει τη Νέττα Λόνγκτον.

Θα τη σκότωνε και μετά θα πήγαινε στο Μείντενχεντ, όπου θα ζούσε ευτυχισμένος.

Ένιωθε ανακούφιση που είχε θυμηθεί, γιατί τώρα μπορούσε να μελετήσει το ζήτημα. Του άρεσε να το σκέφτεται: ήταν σαν να άναβε μια πίπα, κάτι εύκολο, κάτι χειροπιαστό, που θα μπορούσε να το σφίξει ανάμεσα στα δόντια του.

Γιατί έπρεπε να σκοτώσει τη Νέττα; Επειδή τα πράγματα είχαν παρατραβήξει κι εκείνος έπρεπε να πάει στο Μείντενχεντ για να ξαναβρεί τη γαλήνη του, εκείνο το λη-

σμονημένο αίσθημα πληρότητας. Και γιατί στο Μείντενχεντ; Επειδή εκεί ήταν ευτυχισμένος. Ήταν ο τόπος όπου είχε περάσει ένα υπέροχο δεκαπενθήμερο με την αδελφή του, την Έλεν – όμως εκείνη είχε πεθάνει ένα χρόνο αργότερα. Θα ξαναπήγαινε στο ποτάμι, ωστόσο, και θα 'νιωθε γαλήνη. Του άρεσε και η Χάι Στριτ. Θα έκοβε και το ποτό – μόνο μια μπύρα, πότε πότε. Πρώτα απ' όλα, όμως, έπρεπε να σκοτώσει τη Νέττα.

Αυτή η ιστορία με τη Νέττα είχε παρατραβήξει. Πότε θα τη σκότωνε επιτέλους; Σύντομα – σίγουρα αυτή τη χρονιά. Καλύτερα αμέσως – μόλις επέστρεφε στο Λονδίνο–, και επέστρεφε αύριο, δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων. Όμως αυτά τα πράγματα έπρεπε να τα σχεδιάσει – και είχε πολλά σχέδια· πάρα πολλά. Το πράγμα ήταν τόσο απίστευτα, τόσο παράλογα εύκολο. Να γιατί ήταν τόσο δύσκολο να επιλέξει το σωστό σχέδιο. Το μόνο που είχες να κάνεις ήταν να τη χτυπήσεις στο κεφάλι όταν θα είχε στραμμένη αλλού την προσοχή της. Ή να της πεις ότι της είχες ετοιμάσει μια έκπληξη, να της ζητήσεις να γυρίσει από την άλλη, και τότε να της τη φέρεις. Ή να τη φωνάξεις στο παράθυρο για να της δείξεις κάτι, και τότε να της δώσεις μια και να την πετάξεις στον δρόμο. Ή να περάσεις παιχνιδιάρικα ένα μαντίλι γύρω απ' τον λαιμό της, να το χαϊδέψεις δήθεν θαυμάζοντάς το και ξαφνικά να το σφίξεις με δύναμη και να τη στραγγαλίσεις. Ή να την αιφνιδιάσεις στο μπάνιο της, τραβώντας την από τα πόδια και κρατώντας το κεφάλι της κάτω από το νερό. Όλα τόσο εύκολα· όλα τόσο σιωπηλά. Μόνο που θα ανακατευόταν η αστυνομία –«θα γίνονταν ανακρίσεις»–, αυτό έπρεπε να το θυμάται. Αλλά δεν υπήρχε περίπτωση να δεχτεί να χώσουν τη μύτη τους στις υποθέσεις του τρίτου, ή να του κάνουν ερωτήσεις. Άσε που η

αστυνομία δεν θα μπορούσε να τον βρει στο Μείντενχεντ· άλλωστε κι αν ακόμα τον έβρισκε, δεν θα μπορούσε να τον αγγίξει εκεί. Όχι, δεν υπήρχε καμιά δυσκολία, πουθενά: ήταν «παιχνιδάκι», όπως έλεγαν. Έπρεπε όμως να το σχεδιάσει κι έπρεπε να καταστρώσει το σχέδιό του τώρα αμέσως. Είχε παρατραβήξει το πράγμα.

Πότε λοιπόν έπρεπε να γίνει; Αύριο –δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων–, αμέσως μόλις την ξανάβλεπε. Αν μπορούσε να την πετύχει μόνη της... Μπα, όχι – κάποιιο λάθος υπήρχε εδώ. Τι ήταν; Τι στην ευχή ήταν;... Ω, ναι – φυσικά – οι δέκα λίρες. Η θεία του τού είχε δώσει δέκα λίρες. Του είχε δώσει μια επιταγή σήμερα το πρωί, δώρο για τα Χριστούγεννα. Έπρεπε να περιμένει ώσπου να ξοδέψει τις δέκα λίρες –να εξαργυρώσει την επιταγή, να τις γλεντήσει τις δέκα λίρες του– προτού σκοτώσει τη Νέττα. Ολοφάνερο. Μήπως τότε την Πρωτοχρονιά – την πρώτη Ιανουαρίου; Φαινόταν καλή ιδέα – να αρχίσουν όλα με τον καινούργιο χρόνο – το 1939. Πρωτοχρονιά – αλλαγή εποχής – όπου να ναι, θα ερχόταν η άνοιξη. Τότε ο καιρός θα ήταν πιο γλυκός, το Μείντενχεντ πιο ζεστό. Δεν ήθελε να αναγκαστεί να πάει στο Μείντενχεντ μέσα στο κρύο. Ήθελε να πάει στο ποτάμι. Άρα έπρεπε να περιμένει την άνοιξη. Παραέκανε κρύο για να σκοτώσει τώρα τη Νέττα. Έμοιαζε ανόητο, αλλά ήταν γεγονός.

Ή μήπως όλα αυτά φανέρωναν αναποφασιστικότητα εκ μέρους του; Μήπως πάλι το ανέβαλλε; Συνέχεια το ανέβαλλε. Με κάποιιο μυστηριώδη τρόπο φαινόταν να του διαφεύγει συνεχώς, και το πράγμα είχε πια παρατραβήξει. Ίσως έπρεπε επιτέλους να πάρει την απόφαση να τη σκοτώσει όσο έκανε κρύο. Ίσως να μην έπρεπε καν να περιμένει ώσπου να ξοδέψει αυτές τις δέκα λίρες του. Πολύ καιρό τώ-

ρα το ανέβαλλε· αν πήγαινε έτσι, θα το έκανε άραγε ποτέ; Τώρα πια είχε φτάσει στην άκρη του γηπέδου γκολφ της πόλης· έκανε στροφή και πήρε τον ίδιο δρόμο προς τα πίσω. Ένας απαλός άνεμος τον χτυπούσε στο πρόσωπο και βούιζε στ' αυτιά του· κοίταξε τον αδύναμο ήλιο να δύει στον σεντεφένιο ουρανό πίσω από το θλιβερό, μικρό χειμωνιάτικο εξοχικό μιας θείας που είχε αποδειχθεί ιδιαίτερα γενναιόδωρη. Παράξενο πράγμα οι θείες, παράξενο και το Χάινσταντον! – Πώς το άντεχε; Είχε μείνει τρεις μέρες εκεί πέρα και θα του έστριβε αν δεν επέστρεφε αύριο. Κι όμως, η θεία Μαίρη ήταν από τις καλές, προσπαθούσε να κάνει το καθήκον της απέναντί του μια και ήταν ο πιο κοντινός της συγγενής, προσπαθούσε να είναι «μοντέρνα», «φιλαράκι», όπως έλεγε, και προσποιούνταν ότι της άρεσαν τα «κοκτέιλς», παρόλο που πλησίαζε τα εβδομήντα. Θεέ μου – «κοκτέιλς!» – πού να 'ξερε! Ήταν όμως από τις καλές θείες. Ήταν εύθυμη την ώρα του τσαγιού, κι όταν έβλεπε πως δεν ήθελε πολλές κουβέντες τον άφηγε στην ησυχία του, να κάθεται στην πολυθρόνα του και να διαβάζει το μυθιστόρημα του Κλάρενς Μάλφορντ *Η Ομάδα των 20* καλπάζει και πάλι. Αλλά, φυσικά, δεν διάβαζε. Σκεφτόταν τη Νέττα· πώς και πότε θα τη σκότωνε.

Ήταν Χριστούγεννα και τα παιδιά συνέχιζαν να παίζουν με τα χριστουγεννιάτικα πιστολάκια τους γύρω από το χριστουγεννιάτικο στέγαστρο. Το υγρό τζάμι έλαμπε κάτω από το διάχυτο απογευματινό φως. Η μικρή προβλήτα, ολότελα έρημη, έμπαινε στη θάλασσα, ο σκελετός της έτρεμε καθώς τη χτυπούσαν τα γκρίζα κύματα, σαν να αναριγούσε από το κρύο αλλά να είχε ρητά αποφασίσει, σε μια σθεναρή επίδειξη γενναιότητας, ότι θα έμενε εκεί που βρισκόταν. Προσπέρασε το Σχολείο Αρρένων στα αριστερά του

και αμέσως μετά μια σειρά από ξενώνες, τον ένα μετά τον άλλον, με τα τρελά τους ονόματα: στα δεξιά του απλώνονταν τα χλοερά λοφάκια του γκολφ και τα γήπεδα του τένις. Μα δεν υπήρχαν ούτε αγόρια, ούτε οικότροφοι, ούτε λάτρες του γκολφ, ούτε και παίκτες τένις στην παραλιακή πόλη της θείας του τα Χριστούγεννα.

Έστριψε αριστερά και κατευθύνθηκε προς τα πάνω, μακριά από τη θάλασσα –μακριά από τον κόλπο του Γουός όπου ο βασιλιάς Ιωάννης είχε χάσει τα κοσμήματά του–,¹ προς τον δρόμο όπου βρισκόταν η μονοκατοικία της θείας του και τον περίμενε το τσάι με χριστουγεννιάτικο κέικ και κρύα γαλοπούλα (μπροστά σ' ένα ηλεκτρικό τζάκι που άναβε στις οκτώ).

1. Λέγεται ότι ο βασιλιάς Ιωάννης της Αγγλίας έχασε στη θάλασσα τα κοσμήματά του, όταν η άμαξα που τα μετέφερε παρασύρθηκε από την παλίρροια, το 1216.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΚΛΙΚ!...

Ψιτ, ψιτ – να 'μαστε! – να 'μαστε πάλι!

Βρισκόταν στον σταθμό του Χάνσταντον και είχε ξανα-συμβεί. Κλικ, τσαφ, ποπ – ό,τι σας αρέσει – και όλα επα-νήλθαν κατακλυσμιαία!

Η ηχητική μπάντα είχε ξαναρχίσει να παίζει, λες κι είχε γυρίσει ξαφνικά ένας διακόπτης: η απαίσια, θλιβερή, μυ-στηριώδης βουβή ταινία είχε εξαφανιστεί εντελώς και όλα τα πράγματα ήταν πιο λαμπερά, διαυγή, ζωντανά, ισορρο-πημένα, χρωματιστά και λογικά γύρω του, ενώ βάδιζε στην πλατφόρμα του μικρού παραλιακού σταθμού κουβα-λώντας τη βαλίτσα του, στις τρεις το μεσημέρι της δεύτε-ρης μέρας των Χριστουγέννων.

Είχε συμβεί στο διαχωριστικό κιγκλίδωμα, καθώς έδινε το εισιτήριό του να το ακυρώσει ο σιδηροδρομικός. Μπορεί να μπέρδευες το κλικ του εργαλείου διάτρησης με το κλικ μέσα στο κεφάλι του, στην πραγματικότητα, όμως, είχε συμβεί ένα κλάσμα του δευτερολέπτου αργότερα – ένα κλά-σμα κλάσματος του δευτερολέπτου, γιατί όταν άκουσε το ρολό να ανεβαίνει μέσα στο κεφάλι του και όλα επανήλθαν κατακλυσμιαία, ο άνθρωπος κρατούσε ακόμη το εισιτήριό του κι εκείνος κοίταζε ακόμη τον άνθρωπο στα γκρίζα του μάτια.

Ήταν σαν να τινάζόσουν έξω απ' το νερό στον καθαρό

αέρα, έχοντας κολυμπήσει ώρα πολλή, με βαριά τα μέλη, μέσα σε σιωπηλά, πράσινα βάθη. Το πρώτο πράγμα που συνειδητοποίησε ήταν ο υπέροχα παρατεταμένος συριστικός ήχος της μηχανής που θα τον έφερε πίσω, στο Λονδίνο. Ενώ κοιτούσε ακόμη τον άντρα στα μάτια, επανήλθε ορμητική η αίσθηση της ακοής, του θορύβου. Ήξερε, βέβαια, ότι αυτός ο θόρυβος υπήρχε από την ώρα που είχε μπει στον σταθμό και συνεχιζόταν ενώ αγόραζε το εισιτήριό του, ενώ έσερνε τη βαλίτσα του προς το κιγκλίδωμα. Ωστόσο μόλις τώρα τον άκουγε, τώρα που ο εγκέφαλός του είχε ξανακάνει κλικ. Κάθε άλλο είδος θορύβου που παραγόταν προηγουμένως –ο ήχος των τροχών από ένα καροτσάκι του σταθμού, το κουδούνισμα από τα τενεκεδάκια του γάλακτος, ο πάταγος της μιας πόρτας που έκλεινε μετά την άλλη στα βαγόνια του τρένου–, εκείνος το άκουγε για πρώτη φορά. Τον είχαν κατακλύσει όλοι οι θόρυβοι μαζί εκείνη τη σύντομη στιγμή, ενώ κοιτούσε ακόμη στα μάτια τον άντρα που είχε τρυπήσει το εισιτήριό του. Πιθανόν, βέβαια, εξαιτίας της έκπληξής του γι' αυτό που συνέβαινε, να είχε κοιτάξει υπερβολικά πολλή ώρα τα μάτια του ελεγκτή. Πιθανόν ο άνθρωπος αυτός να είχε συλλάβει το βλέμμα του και να του το είχε ανταποδώσει πολύ πιο επίμονο, επειδή υποσυνείδητα θα αναρωτιόταν γιατί αυτός ο επιβάτης δεν αποφάσιζε να «προχωρήσει». Όπως και να 'χει, εκείνος είχε προδώσει την αμηχανία του για ένα κλάσμα δευτερολέπτου, όχι παραπάνω, και τώρα βιάδιζε στην πλατφόρμα.

Τι θόρυβο που έκανε αυτή η μηχανή! Κι όμως, τον ευχαριστούσε. Πάντοτε απολάμβανε λίγα λεπτά βαθιάς ευχαρίστησης μετά το «πετάρισμα» του μυαλού του, όταν διαπίστωνε ξαφνικά ότι άκουγε και αντιλαμβανόταν και πάλι τους ήχους και τις εικόνες. Ύστερα από την τρομερή εφόρ-

μηση του θορύβου και της αντίληψης –όμοια ακριβώς με τον βρυχηθμό της αποσαφήνισης ο οποίος συνοδεύει την αφαίρεση δυο λιπαρών σβόλων από βαμβάκι κι από τα δυο αυτιά ενός ανθρώπου, δυο σβόλων με τους οποίους είχε αποκλείσει τον έξω κόσμο επί είκοσι τέσσερις ώρες–, τώρα απολάμβανε την απλή, ενθουσιώδη χαρά να ακούει και να βλέπει όλα όσα συνέβαιναν.

Ύστερα ήταν και η ευχαρίστηση να ξέρε ακριβώς τι έκανε. Ήξερε πού βρισκόταν, ήξερε τι έκανε. Ήταν η δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων, κι έπαιρνε το τρένο για να επιστρέψει στο Λονδίνο. Είχε περάσει τις διακοπές των Χριστουγέννων με τη θεία του, που του είχε δώσει δέκα λίρες. Ήταν σ' ένα σταθμό –τον σταθμό του Χάνσταντον– όπου είχε φτάσει πριν από τρεις μέρες. Μόνο που τότε ήταν νύχτα. Τώρα θα έπαιρνε τον συρμό των 3.4' το απόγευμα. Πρέπει να βρει ένα κουπέ στην τρίτη θέση. Και άλλοι άνθρωποι ξαναγύριζαν στο Λονδίνο. Η μηχανή άφηνε τούφες καπνού, όπως έκαναν και θα κάνουν πάντα οι μηχανές πριν ξεκινήσουν. Αυτός εκεί ήταν ο αχθοφόρος, που δουλειά του ήταν να κουβαλάει τις αποσκευές και μάζευε φιλοδωρήματα. Ύπήρχε η θάλασσα. Τούτη εδώ ήταν μια παραλιακή πόλη της ανατολικής ακτής. Όλα ήταν εντάξει, όλα ήταν ξεκάθαρα και πάλι στο μυαλό του.

Τι, λοιπόν, συνέβαινε στο κεφάλι του πριν από ελάχιστα λεπτά – και τις μακρόσυρτες ώρες που είχαν προηγηθεί; Τι; ... Ας είναι, τώρα δεν είχε σημασία. Ύπήρχε άφθονος χρόνος να το σκεφτεί όταν θα έβρισκε ένα κουπέ. Πρέπει να βρει ένα άδειο, ώστε να μπορέσει να είναι μόνος του. Αν είχε λίγη τύχη, ενδεχομένως να έμενε μόνος σ' όλη τη διαδρομή προς το Λονδίνο – δεν πρέπει να ήταν πολλοί οι άνθρωποι που ταξίδευαν τη δεύτερη μέρα των Χριστουγέννων.

Προχώρησε ως το άλλο άκρο του τρένου και διάλεξε ένα άδειο κουπέ. Καθώς έστριβε το πόμολο για να μπει, ο συριγμός της ατμομηχανής σταμάτησε απότομα. Ο σταθμός φάνηκε να παραπαίει στον απόηχο αυτής της ξαφνικής σιωπής, αλλά σχεδόν αμέσως, ένα λεπτό αργότερα, ξανάρχισε τις δραστηριότητές του σε έναν πιο υποτονικό ρυθμό, με τρόπο σχεδόν λαθραίο. Συνειδητοποίησε ότι αυτό ακριβώς συνέβαινε και στο κεφάλι του – δηλαδή στο κεφάλι του όταν λειτουργούσε με τον άλλο τρόπο, με τον άσχημο τρόπο, με τον κακό, νεκρό τρόπο. Μόλις πριν λίγο είχε αρχίσει να λειτουργεί με τον σωστό τρόπο κι εκείνος είχε ξαναγυρίσει στη ζωή.

Τοποθέτησε τη βαλίτσα του στο δίχτυ, την άνοιξε κι ανέβηκε στο κάθισμα για να δει αν είχε πάρει μαζί του το βιβλίο του *Η Ομάδα των 20* καλπάζει και πάλι, με το κίτρινο εξώφυλλο. Εκεί ήταν, πάνω πάνω. Ήταν αξιολογούμεστο πώς ενεργούσε όταν δεν ήξερε τι έκανε. (Ή μήπως εκείνη την ώρα ήξερε με κάποιο τρόπο τι έκανε; Προφανώς ναι). Εν πάση περιπτώσει εκεί ήταν η *Ομάδα των 20*. Ξανάκλεισε τη βαλίτσα του, κάθισε, άπλωσε το πανωφόρι του στα πόδια του, ακούμπησε το βιβλίο στα γόνατά του και κοίταξε έξω από το παράθυρο.

Είχε ξαναγυρίσει στη ζωή. Ωραίο πράγμα να ξαναγυρίζεις στη ζωή. Κι όμως πόσο ήσυχα και καταθλιπτικά ήταν σ' αυτό το μέρος του κόσμου! Το καρότσι εξακολουθούσε να τσουλάει στην πλατφόρμα προς τη φραγμένη με κιγκλιδώματα άκρη του σταθμού· δυο αχθοφόροι φώναζαν ο ένας στον άλλον από μακριά· ένας άλλος αχθοφόρος πλησίασε τρέχοντας κι' άρχισε να δοκιμάζει όλες τις πόρτες, τη μια μετά την άλλη, φτάνοντας τελικά και στο δικό του βαγόνι· τράνταξε με δύναμη το πόμολο, κι ύστερα χάθηκε στο βά-

θος. Μέσα από τα ξύλινα διαχωριστικά του τρένου, δυο κουπέ πιο πέρα, άκουγε καθαρά δυο ανθρώπους να συνομιλούν κι αν έστηνε αυτί μπορούσε να ακούσει, μέσα από το ανοιχτό παράθυρο, το ρυθμικό γουργουρητό της γκριζωπής θάλασσας, την οποία διέκρινε ν' ανασαλεύει βαριά, θαρρείς λασπωμένη, εκατό περίπου μέτρα πέρα από την τσιμεντένια προκυμαία, τόσο κοντά στον σταθμό ώστε έμοιαζε σχεδόν μέρος του. Ψυχή δεν υπήρχε στην προκυμαία. Κρύο και σιγαλιά. Και η θάλασσα που γουργούριζε απαλά. Θλιβερά, θλιβερά, θλιβερά.

Αφουγκράστηκε τον απαλό ρόχθο της θάλασσας και περίμενε να ξεκινήσει το τρένο, ενώ το πρησμένο του πρόσωπο και τα κοκκινισμένα από τις μπόρες μάτια του είχαν πάρει μια έκφραση αθώας κενότητας και δυστυχίας.